

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківська міська рада
Головне управління статистики у Харківській області
Ізраїльський технологічний інститут
(Ізраїль)
Йорданський національний університет
(Йорданія)
Брестський державний технічний університет
(м. Брест, Республіка Білорусь)
Національний університет біоресурсів і природокористування
України (м. Київ)
Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків)
Одеський національний економічний університет
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний університет будівництва та
архітектури

МАТЕРІАЛИ

X Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції
«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»

18-19 квітня 2018 р.

ЧАСТИНА 2

ХАРКІВ 2018

УДК 378.1

Матеріали X Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток». Тези доповідей. Частина 2 – Харків: ХНУБА, 2018. – 295 с.

Доповіді наукової конференції містять результати досліджень відносно європейського вектору модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток за основними напрямками: креативна економіка та підприємництво: стан та перспективи розвитку; європейські практики та вітчизняний досвід децентралізаційних процесів; енергоефективність, ресурсозбереження та зелена економіка; гендерна справедливість в соціально-економічних системах; інструменти забезпечення прозорості публічного сектору.

Роботи друкуються в авторській редакції, в збірці максимально зменшено втручання в обсяг та структуру відібраних до друку матеріалів. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – голова, проф., д-р екон. наук;
Смачило В.В. – проф., канд. екон. наук;
Пакуліна А.А. – доц., канд. екон. наук;
Колмакова О.М. – доц., канд. екон. наук;
Польова В.В. – викладач, канд. екон. наук;
Устіловська А.С. – викладач.

Відповідальний за випуск:

д-р екон. наук, проф. Калініченко Людмила Леонідівна

УДК 378.1

©Колектив авторів, 2018
© Харківський національний університет
будівництва та архітектури

Наявність значної кількості факторів конкурентоспроможності залізничного транспорту зумовлює потребу в їх групуванні. Така необхідність пояснюється різним впливом факторів: одні з них сприяють розвитку, а інші – ускладнюють його.

Отже, до конкурентоспроможності залізничного транспорту необхідно підходити як до складної категорії, що крізь призму специфічних властивостей залізничного транспорту розглядається на рівні внутрішніх та зовнішніх перевезень, безпосередньо залежить від конкурентоспроможності вантажних та пасажирських перевезень та характеризується здатністю залізничного транспорту зберігати стійке положення на ринку перевезень.

На думку автора, конкурентоспроможність залізничного транспорту залежить від: наявності конкурентоспроможних послуг (вантажні та пасажирські перевезення), конкурентоспроможності логістичної та залізничної інфраструктури (якщо розглядається конкурентна боротьба за обсяги транзитних перевезень та залучення товарних потоків з інших видів транспорту).

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК СКЛАДОВА КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН

Канд. екон. наук, ст. викл. Остапюк Б.Я.

Український державний університет залізничного транспорту

Пошук шляхів активізації соціальної політики, якнайшвидшого вирішення її основоположних завдань, збалансованості розвитку виробничої і соціальної інфраструктури призвів до логічного висновку про доцільність підвищення соціальної відповідальності бізнесу і розвитку корпоративних відносин.

Концептуальні засади соціальної відповідальності почали формуватися на Заході ще на початку ХХ століття. Проте, серед вчених, підприємців, чиновників, представників громадськості не припиняються дискусії щодо ролі бізнесу в соціально-економічному розвитку.

Що стосується України, до 2005 р. питання соціальної відповідальності бізнесу посідало в економічній політиці країни другорядне місце. Не приділялося йому належної уваги і в науковій літературі. Практичні кроки по «соціалізації» підприємств носили несистемний, суперечливий характер, а інколи мали прямо протилежний напрям. Достатньо назвати заходи щодо скорочення і передачі в комунальну власність або власність місцевих органів об'єктів соціальної інфраструктури промислових підприємств з метою підвищення конкурентоздатності останніх. Загальний рівень розвитку соціальної інфраструктури фактично знаходився і залишається в стані стагнації.

Необхідність розробки концептуальних основ і стратегії нового підходу, що доповнює державну соціальну політику, передбачає активне й у різних аспектах висвітлення проблеми надання корпоративному управлінню в Україні соціальної спрямованості. Соціальна відповідальність є багатовекторною, включає в себе відповідальність роботодавця перед своїми працівниками, підприємств - перед партнерами, місцевим населенням і суспільством у цілому.

Соціальна відповідальність бізнесу передбачає рівень розвитку підприємства, достатнього для її здійснення як у межах вимог, встановлених законодавством, так і понад ними. У такому розумінні відповідальність - це не тільки категорія права й етики, але й економіки. У сучасних теоретичних

дослідженнях із проблем соціальної відповідальності ця категорія характеризується за чотирма функціональними ознаками.

По-перше, в межах законодавства будь-які дії вважаються соціально відповідальними, якщо вони не порушують правові норми. Прихильники правового підходу переконані у виключно економічній ролі бізнесу в розвитку країни, функції якого полягають у забезпеченні прибутковості підприємницької діяльності і дотриманні податкової дисципліни. Отже, соціальна відповідальність перекладається на державні органи, що звільняє представників бізнесу від етичних зобов'язань. Таким чином, соціальну відповідальність бізнесу передбачається здійснювати через податковий механізм, у результаті чого вона виступає у формі юридичної відповідальності й обмежується її межами.

По-друге, допускається діяльність, що призводить до максимального прибутку, навіть якщо доводиться відступати від законодавчих розпоряджень. Пріоритетом корпоративного управління є інтереси роботодавця, а соціальні - супутниковим наслідком. У цьому випадку соціальна відповідальність ототожнюється з професійною відповідальністю. Таким чином, існуючі в даний час проблеми у сфері ціноутворення знижують як ефективність діяльності підприємств у цілому, так і дієвість цінової політики підприємств зокрема. Це, у свою чергу, обумовлює необхідність пошуку й утвердження нового підходу до процесу формування цінової політики підприємств, підвищення значущості ціни як елемента комплексу маркетингу, який є єдиним інструментом маркетинг-мікс, що належить до доходу, а не до витрат.

По-третє, визнається соціальна відповідальність бізнесу, але як захід, завдяки якому досягаються корпоративні цілі діяльності. Прихильники такого трактування розглядають соціальну відповідальність як специфічний елемент економічної відповідальності.

По-четверте, морально відповідальним бізнес може бути тоді, коли орієнтується на поєднання економічних інтересів підприємців і соціальних потреб працівників. Така позиція розглядає соціальну відповідальність бізнесу як морально-етичну відповідальність.

Головні новації при декларуванні сильної соціальної політики полягають у встановленні і розвитку в умовах ринку ролевих функцій підприємств у покращенні діяльності соціальної інфраструктури, в соціальному захисті громадян [21].

Виходячи з проведеного теоретичного дослідження і враховуючи той факт, що в українському законодавстві поки немає точного визначення поняття соціальної відповідальності бізнесу ми розробили власне трактування даної концепції.

Соціальна відповідальність бізнесу - це добровільний внесок бізнесу в розвиток суспільства в соціальній, економічній та екологічній сферах, пов'язаний безпосередньо з основною діяльністю компанії і виходить за рамки визначеного законом мінімуму. Основними принципами, на основі яких формується соціальна відповідальність, є добровільність, спрямованість позавиробничих заходів на вирішення проблем в різних сферах життєдіяльності суспільства, спряженість заходів з основною діяльністю компанії і більший у порівнянні з чинним законодавством спектр соціально відповідальної діяльності.

Варто зазначити, що при впровадженні політики соціальної відповідальності деякі малі підприємці приходять в замішання, коли вперше чують про соціальний бізнес, та найчастіше його прирівнюють до соціального

підприємництва. Основною причиною такої ситуації в Україні є відсутність у малих підприємців елементарних навичок ведення цивілізованого бізнесу.

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СЦЕНАРІЇВ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Асп. Островерх Г. Є.

Український державний університет залізничного транспорту

ПАТ «Укрзалізниця» в останні роки на тлі реформаційних змін втратила конкурентні позиції на транспортному ринку. Нестача фінансових ресурсів, старіння основних фондів, низька інвестиційна привабливість – всі ці фактори стали наслідком значного невдоволення споживачів які користуються послугами залізничного транспорту та здорожчення тарифної вартості і погіршення якості послуг. Саме тому, актуальним є завдання управління економічним розвитком ПАТ «Українська залізниця», за допомогою моделювання та прогнозування сценаріїв.

Доцільно буде запропонувати сценарії розвитку системи управління підприємствами залізничного транспорту з використанням видів управлінських інновацій, що буде враховувати їх рівень сприйняття та адаптивну гнучкість, до зовнішнього мінливого середовища.

Моделювання сценаріїв господарської діяльності підприємств залізничного транспорту як об'єкта дослідження передбачає розробку певних економіко-математичних моделей для найбільш повного і достовірного відображення процесу функціонування як суб'єкта господарювання в цілому, так і окремих його структурних підрозділів. Щодо системи управління підприємством, то реалізація найважливіших її функцій може бути формалізована через показники планування, нормування, обліку, контролю та економічного аналізу ресурсів (трудових, матеріальних, засобів виробництва), які споживаються, для одержання певних фінансових результатів. У свою чергу, загальна модель реалізації функціональної підсистеми економічного аналізу полягає в перетворенні економічної інформації в аналітичну, яка має бути використана для прийняття відповідних науково обґрунтованих управлінських рішень.

Процес такого роду перетворення передбачає розв'язання комплексу стандартних аналітичних завдань за певними аспектами економічної діяльності: характер використання виробничих ресурсів, собівартість товарної продукції, фінансовий стан підприємства.

Моделювання сценаріїв управління розвитком залізничного транспорту відповідає цінностям, цілям і пріоритетам розвитку на залізничному транспорті та має переваги перед формальними методами, що використовуються сьогодні. Основними перевагами таких методів є наступні:

- 1) ефективність в умовах підвищення невизначеності зовнішнього середовища;
- 2) раннє попередження про можливі зміни зовнішнього середовища;
- 3) виявлення, аналіз і використання нових можливостей розвитку;
- 4) зниження невизначеності майбутнього зовнішнього середовища.

Однак, у сучасних умовах формування моделювання сценаріїв управління економічного розвитку залізничного транспорту, буде мати певні складнощі,

**КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО: СТАН ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

<i>Nagy Szabolcs, Sikorska Małgorzata, Pererva Petro.</i> ESTIMATION OF ECONOMIC EFFICIENCY OF POWER ENGINEERING	3
<i>Natorina A. O.</i> IMPLICATIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION	6
<i>Ogbonna W.I., Glushko A.V., Achionye H.U.</i> ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN EUROPE AND ITS IMPACT ON THE EUROPEAN ECONOMY	8
<i>Pugachevska K.S., Pugachevska K.Y.</i> DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL TRADE IN TERMS OF LIBERALIZATION	11
<i>Siketina N.H., Shakyn A.S.</i> MODERN CONDITION OF ECONOMIC EDUCATION IN UKRAINE ANALYSIS	12
<i>Smachylo V., Khalina V., Miroshnychenko O.</i> STUDY OF METHODOLOGICAL INSTRUMENTATION TO EVALUATE HUMAN RESOURCES CAPACITY OF ENTERPRISE	15
<i>Smachylo V.V., Kolmakova E.N., Kolomiets Yu.V.</i> PROCEDURE OF THE STAKEHOLDER'S ANALYSIS OF THE ENTERPRISE	16
<i>Smachylo V., Garagaev D.</i> SOCIALLY RESPONSIBLE MANAGEMENT OF HUMAN-RESOURCE CAPABILITIES OF ENTERPRISE	17
<i>Летуновська Н.Є., Богомолова К.В.</i> СВОЄЧАСНІСТЬ МАРКЕТИНГОВИХ РІШЕНЬ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПЕРСПЕКТИВНОГО НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	18
<i>Лиса С.С., Марйюха Я.С.</i> РОЛЬ СТРАТЕГІЇ СТАЛОЇ ЛОГІСТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЛОГІСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	20
<i>Лісна І.Ф., Пивавар І.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	24
<i>Ляпкало М.М.</i> НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	27
<i>Майоленко О.В., Шакур А.С.</i> ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	29
<i>Мардус Н.Ю.</i> ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ТОВАРІВ	32
<i>Марущенко С.В., Вавдіюк І.І., Петренко І.П.</i> БІЗНЕС-ІНКУБАТОРИ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД	35
<i>Мащенко М.А.</i> ЕКОНОМІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ ВАРІАНТИ ВИЗНАЧЕННЯ ІНВАЙРОНМЕНТАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	38
<i>Миколенко К.І., Шуплат О.М.</i> КРЕАТИВНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ	40
<i>Мінакова С.М., Мінаков В. М.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	42
<i>Мішенін Є.В., Мішеніна Н.В., Гаврилова Н.В.</i> КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТИХ ПІДСОБНИХ ГОСПОДАРСТВ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ЗРОСТАННЯ СІЛЬСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ	44
<i>Мішина І.О.</i> ВПЛИВ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	47

<i>Мозговий С.О., Красномовець В.А.</i> ЯКІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ПОКАЗНИК ПРИ НАДАННІ ЕКОТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	49
<i>Молчанова А.Ю., Литвиненко Е.Д.</i> РАЗВИТИЕ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ	51
<i>Нагорна О.В., Безпалый Р.В.</i> ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	53
<i>Нечволод М.О., Терлецька А.В., Клепікова О.В.</i> СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	54
<i>Нечволод М.О., Терлецька А.В., Зудова І.Ю.</i> ПРОБЛЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ ТА МОТИВАЦІЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	57
<i>Нікітіна А.В.</i> ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ: ІДЕНТИФІКАЦІЯ Й АНАЛІЗ ФАКТОРІВ	58
<i>Ніколенко Л.М., Ошкадеров І.Г.</i> СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ	60
<i>Носова О.В.</i> ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ КАК ФАКТОР АКТИВИЗАЦИИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	63
<i>Обиденнова Т.С.</i> ПРОБЛЕМНО - ОРІЄНТОВАНЕ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ	66
<i>Обруч Г.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	68
<i>Овчиннікова В.О.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	71
<i>Огородник В.В.</i> ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ	73
<i>Омельяненко В.А.</i> АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИНАМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙ	75
<i>Орябинська В.А., Колмакова О.М.</i> МЕТОДИ ОЦІНКИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	77
<i>Орябинська В.А., Колмакова О.М.</i> НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ДОСЛІДНЕ ВИРОБНИЦТВО В РОБОТІ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	78
<i>Орябинська В.А., Колмакова О.М.</i> КРЕАТИВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	80
<i>Остапюк Б.Б.</i> ФАКТОРИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	82
<i>Остапюк Б.Я.</i> СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК СКЛАДОВА КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН	84
<i>Островерх Г.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СЦЕНАРІЇВ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	86
<i>Пакуліна А.А., Орябинська В.А., Пакуліна Г.С.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІЄЮ	87
<i>Пакуліна А.А., Мінченко Т.О., Пакуліна Г.С.</i> МЕГАПОЛІСИ ЯК ВЕЛИЧЕЗНІ ІННОВАЦІЙНІ ЛАБОРАТОРІЇ В УМОВАХ КРЕАТИВНОЇ	90